

Kursus i dermatologi, speciale-uddannelsen i almen medicin

Karen Bang & Thomas Hjertholm

Korte forslag til behandling af nogle af de omtalte hudsygdomme.

Atopisk Dermatitis:

AD kan forværres af allergi men allergi er ikke årsagen til eksem.

Behandling med **fugtighedscremer** er halvdelen af behandlingen, og kan hos de meget tørre børn nedsætte forbruget af lokalsteroider.

Atopisk dermatitis = KLØE og uro, som dæmpes med **lokalsteroid**.

Anvend det lokalsteroid, som er nødvendigt for at kontrollere kløen.

Eksempevis:

Til børn under 7 år

Gr. II steroid (fx Locoid) 8-10 dage, herefter vedligeholdelses behandling max 3 aftener per uge, ansigtet max 2 aftener per uge. Hvis ikke kløen over tid (rimelig nattesøvn) kan kontrolleres med denne vedligeholdelses behandling, bør lægen kontaktes.

Gr. III steroid (fx Betnovat) 8-10 dage. Herefter vedligeholdelses behandling max 2 aftener per uge. Hvis ikke kløen over tid (rimelig nattesøvn) kan kontrolleres med denne vedligeholdelses behandling, bør lægen kontaktes.

Større børn og voksne behandles som beskrevet under Gr. III.

Det drejer sig overordnet om sygdomskontrol og symptomlindring. Ikke om at fjerne sygdommen, da den i lange perioder må betegnes som værende kronisk.

Virusbetingede hudsygdomme:

Molluscum Contagiosum svinder uden behandling i gennemsnit efter 7-8 måneder.

Behandling: Så lidt som mulig., evt. udtørring med Zinkliniment

Større motiverede børn. Currettage i Emla.

Verruca Vulgaris. Hos børn

30 % svinder spontant i løbet af 6 mdr.

50% er svundet efter cirka 12 mdr.

70% er svundet efter cirka 24 mdr.

På grund af den rimelige prognose, bør smertende behandling undlades til børn.

Behandling med Kaliumpermanganat opløsning:

Til hænder eller fødder anvendes:

Kaliumpermanganat opl. 3% ; 20 ml til en liter tempereret vand i 15 min.

Til et barnebadekar:

Kaliumpermanganat opl. 3%; 100 ml til et barnebadekar tempereret vand i 10-15 min.

Til et voksen badekar:

Kaliumpermanganat opl. 3%; 200-300 ml til et kar tempereret vand i 15 min.

Hudens tumorer:

Alle tumorer i skalpen og ansigtet bør henvises.

Actiniske keratoser kan fryses eller i lokalbedøvelse fjernes ved currettage.

Øvrige behandlinger: Actikerell, Tolak, Aldara , Klisyri, Soleraze

Basalcelle- og spinocellulære carcinomer på truncus og extremiteterne bør fjernes ved en excision med henblik på histologisk undersøgelse. Superficielle BCC med Aldara

Naevi og Melanoma Malignum Cutis.

Grunden til emnets aktualitet er den kraftigt stigende hyppighed af melanom

10-dobling på 10 år

10. ende hyppigste kræftform hos begge køn.

Tidlig debut hos enkelte

Livstidsrisiko for en 75-årig er 1 %

Kan bløde eller måske stikke, men klør som regel ikke.

Denne øgede hyppighed afspejler sig hos jer i praksis og dermed også hos hudlægen.

1/4 til 1/3 af henvisninger er relateret til en form for tumordiagnostik.

Et paradoks: Antallet af modermærker toppe i 30-40 års alderen. Kun 1 % fødes med et modermærke. Allerede i de første leveår kommer de første erhvervede Naevi, toppe i 30-40 års alderen, hvorefter de langsom forsvinder, således at man i seniet næsten er uden modermærker.

Ikke desto mindre øges antallet af maligne melanomer med alderen.

Dette kan delvis forklares ved at kun ca. halvdelen af maligne melanomer udgår fra eksisterende Naevi.

Den diagnostiske håndtering af patienterne

1. et enkelt ændret naevus. Lege artis handling vil være excision + histologisk undersøgelse
 - sikker diagnose histologisk
 - hvis melanom; kan den prognostisk vigtige tykkelse bestemmes med henblik på reexcisions af margen.

2. mange uregelmæssige Naevi – fotodokumentation, digitalfoto af pt selv der også tilrådes udprint i god kvalitet.

Keratoachantom: Hurtigt voksende tumor, histologisk fællestræk med højt diff planocellulært carcinom, men anamnestisk hurtigt voksende(få uger) på solesponeret hud.

Fnat: Find miden, iværksæt behandling, man kan ikke ringe til sekr. og få behandlingen ordineret!!!

Hygiejne: Vask alt på 60gr, pak resten væk i 7 dage, læg plastik over polstrede møbler, Sprit og vask alt fast (tlf. etc.)

Babyer og svagelige ældre skal også smøres i ansigt og hårbund

Svampesygdomme:

Terbinafin er det eneste fungicide svampemiddel.

Banal hudsvamp i tå mellemrum, ingven behandles med Terbinafine creme 2 x dgl i 2 uger.

Håndflader, fodsåler, hårbund og store udbrud på truncus behandles med Terbinafin systemisk 4 -6 uger, efter positiv svampeskrab.

Børn inficeret med Microsporum Canis (katteringorm) kan have behov for Griseofulvin, og bør derfor henvises enten til hudlæge eller direkte til vagthavende hudlæge (får så medicin udleveret gratis)

Neglesvamp behandles med Terbinafine systemisk 6 uger (fingerne) og 12 uger (tåne).

Ved svære infektioner vedvarende eller med pause hver anden måned.

Læs det generelle afsnit i Medicin.dk

Vortebehandling med Salicylsalve 40 %.

Hver aften eller morgen påsmøres vortesalven i et tyndt lag på samtlige vorter.

Brug f.eks. ende af en tændstik- og sæt englehud over områderne.

Salven skal sidde 1 døgn, hvorefter salve og plaster skiftes.

Såfremt vorterne sidder på hænderne, skal salve og plaster kun sidde natten over.

Fodvorter behandles altid i døgn drift.

1-2 gange ugentligt fjernes den nu døde og hvide hud med den medgivne kniv. Et langt hånd-/fodbad inden kan til tider lette nedskæringen.

Behandlingen fortsættes uændret og konsekvent behandling er absolut nødvendig for at få vorterne væk.

Når al synligt og mærkbart vortevæv er væk, er det ligeledes nødvendigt at fortsætte behandlingen med Salicylsalve 40 % i yderligere 2-3 uger.

Acne behandling:

Lokal ved mild og moderat acne

Mild: Enkelt: Måltrettet primær elementtype:

Benzoylperoxid (Basiron) mod komedoner

Retinoider (Redap) mod papler, pustler og komedoner

Moderat: Oftest kombi fx:

Clindoxyl (Inflammation)

Epiduo (komedoner og papler/pustler)

Acnatac (Komedoner, inflammation og sensitiv hud)

P-piller og evt. tetracyklin

Svær acne - Systemisk:

Antibiotika: Tetracyklin: 500mg pr dag 3 mdr. (altid m lokal!!)

Isotretinoin: Hudlæger

Perioral dermatit

Finacea: Azelainsyre udtørre og heler, lang tids beh og undgå fede cremer. Rebound på steroider.

Metronidazolcreme

Rosacea

Kronisk sygdom, kan kontrolleres og holdes nede med metronidazol creme eller azelainsyre her i form af Soolantra

Tetracyklin i de værste perioder.

Rhinophyma hos mænd.